

Juhász László

A Cstv. 2020. évi módosításairól

1. Bevezetés

Cikkemben a Cstv. 2020. évi módosításait elemzem. Ezeket a módosításokat meghatározta a Covid járvány és annak gazdasági következményei. Cikkemet a tavaszi járvány miatti veszélyhelyzet kapcsán hozott intézkedésekkel kezdem, de időközben megérkezett a járvány második hulláma, amelyhez egyelőre a csődtörvényt érintően nem kapcsolódott jogszabály módosítás.

1.1. A veszélyhelyzet kihirdetése

A Kormány az élet- és vagyónbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében a 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelettel Magyarország egész területére *veszélyhelyzetet hirdetett ki 2020. március 11.-én*. A veszélyhelyzet idején számtalan Kormányrendelet foglalkozott részben a különböző korlátozások bevezetésével, illetve olyan átmeneti szabályok megalkotásával, amelyek a veszélyhelyzet idejére többek között a társaságok működését könnyítették meg.

A 41/2020. (III. 11.) Korm. rendelet például kimondta, hogy zárt helyen 100 főnél több személy, nem zárt helyen pedig 500 főnél több személy részvételével rendezvény tartása tilos. (4.§.d) pont.) Ezt azért említem meg, mert a hitelezői gyűlések, a csődegyezségi tárgyalások rendszeresen ennél magasabb részvétellel. A 71/2020. (III. 27.) Korm. rendelet a kijárási korlátozásról rendelkezett, kimondva, hogy mindenki köteles más emberekkel a szociális érintkezést - a közös háztartásban élők kivételével - a lehető legkisebb mértékűre korlátozni, és a másik embertől lehetőség szerint legalább 1,5 méter távolságot tartani.

Az 57/2020. (III. 23.) Korm. rendelet kimondta, hogy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) által szabályozott egyedi (szinguláris) végrehajtások esetében a veszélyhelyzet ideje alatt végrehajtói kézbesítésre nem kerülhet sor azzal, hogy a kézbesítésre vonatkozó határidő a veszélyhelyzet megszűnését követő 15. napon újrakezdődik. A 3. § (1) bek. értelmében a veszélyhelyzet megszűnéséig helyszíni eljárás, hagyományos árverés nem tartható, helyszíni eljárási cselekmény nem fogatosítható, illetve ingatlan kiürítése iránt, azzal összefüggésben intézkedni, valamint ingatlan kiürítésére irányuló helyszíni eljárási cselekményt fogatosítani a veszélyhelyzet megszűnését követően lehet azzal, hogy az intézkedés, eljárási cselekmény lefolytatására, a halasztásra, a jegyző értesítésére vonatkozó határidő - a (4) bekezdésben foglalt kivétellel - a veszélyhelyzet megszűnését követő 15. napon újrakezdődik.

Ugyanez a Korm. rendelet az adóhatóság előtt folyamatban lévő, az adóhatóság által fogatosítandó végrehajtásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény rendelkezései kapcsán mondta ki, hogy a rendelet hatálybalépésének napjától szünetelnek az e rendelet hatálybalépésének napján az adóhatóság előtt folyamatban lévő, az adóhatóság által fogatosítandó végrehajtásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (a továbbiakban: Avt.) szerint fogatosított végrehajtási eljárások - az Avt. 57. és 57/B. alcíme szerint folytatott eljárások és a

veszélyhelyzet során előírt kötelező járványügyi intézkedések megsértése miatt kiszabott követelésekre folytatott eljárások kivételével - a veszélyhelyzet megszűnését követő 15. napig.

Ennek a rendelkezésnek egyik következménye, hogy lecsökkent az adóhatóság által benyújtott felszámolási eljárások száma, ezzel a rendelkezések közvetett hatása is védelmet jelentett a nehéz helyzetbe került vállalkozásoknak.

Az egyik legfontosabb, eljárási kérdéseket érintő rendelkezés a 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet volt, amely a Pp. hatálya alá tartozó *peres eljárásokban* érvényesülő korlátozásokat és speciális szabályokat tartalmazta. Ezt a Korm. rendeletet a 229/2020. (V. 25.) Korm. rendelet módosította.

A 102/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet során a személy- és vagyonegyesítő szervezetek működésére vonatkozó eltérő rendelkezéseket tartalmazta, kimondva többek között, hogy a jogi személy döntéshozó szervének ülése - ideértve küldöttgyűlést és a részközgyűlést is - nem tartható meg olyan módon, hogy az a tag személyes részvételét igényelje, abban az esetben sem, ha az ülés e rendelet hatálybalépésekor már összehívásra került. A jogi személy döntéshozó szervének ülése a tag elektronikus hírközlő eszköz igénybevételével történő részvételével tartható meg, vagy határozathozatalára - ha a jogi személyre vonatkozó törvényi előírás az ülés tartása nélküli döntéshozatalt nem zárja ki - az ügyvezetés kezdeményezésére ülés tartása nélkül is sor kerülhet, akkor is, ha a jogi személy létesítő okirata e lehetőségekről és annak feltételeiről nem, vagy e rendeletben foglaltaktól eltérően rendelkezik.

132/2020. (IV. 17.) Korm. rendelet többek között a veszélyhelyzet során az elektronikus azonosítási feltételekkel kapcsolatban mondta ki, hogy a veszélyhelyzet megszűnéséig az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: Eüsztv.) 82. § (2) bekezdésétől eltérően a minősített bizalmi szolgáltatás esetén az Eüsztv. szerinti bizalmi szolgáltató (a továbbiakban: bizalmi szolgáltató) a személyazonosságot e rendeletben foglaltak szerint is ellenőrizheti. Minősített bizalmi szolgáltatás esetén a bizalmi szolgáltató a személyazonosságot videotechnológiát biztosító elektronikus hírközlő eszköz útján (a továbbiakban: videotechnológiás azonosítás) is ellenőrizheti. A Korm. rendelet ennek részletszabályait tartalmazta.

A számos Korm. rendelet közül még ki kell emelnem a 151/2020. (IV. 24.) Korm. rendeletet, amely a helyi önkormányzatok adósságrendezerési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény végrehajtásának egyes kérdéseiről szóló 95/1996. (VII. 4.) Korm. rendeletet és a felszámolók névjegyzékéről szóló 114/2006. (V. 12.) Korm. rendeletet módosította. Ez volt az egyik olyan Korm. rendelet, amely kifejezetten csődjoggal összefüggő módosítást tartalmazott, de ez nem a veszélyhelyzetben alkalmazandó eljárási kérdéseket érintette.

2. A Cstv. válsághelyzetre tekintettel történő módosítása

A veszélyhelyzet idején egyedül a 249/2020. (V. 28.) Korm. rendelet foglalkozott érdemben a Cstv. rendelkezéseinek eltérő alkalmazásáról. *magasabb követelési összegekre és a hosszabb türelmi időre vonatkozó feltételt*. építve a feltételrendszerbe. A veszélyhelyzet megszűnése után a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről 2020. évi LVIII. tv. (Vmtv.) a Korm. rendeletek hatályának megszűnése miatt törvényben erősítették meg az alább ismertetendő előírásokat, így – miután szó szerint átemelték a törvénybe a Korm. rendelet szövegét – ma már átmeneti, törvényi előírásokról van

szó. A Vmtv. indokolása kiemelte, hogy a rendelkezés olyan átmeneti rendelkezést alkalmaz a folyamatban lévő ügyekben, amely figyelembe veszi azt, hogy csak a 249/2020. Korm. rendelet hatályba lépése napján vagy azt követően beadott felszámolási kérelmek tekintetében jogszabályi előírás a *magasabb követelési összegekre és a hosszabb türelmi időre vonatkozó feltétel*. A 249/2020. Korm. rendelet 2020. május 28-án került kihirdetésre, és május 29-én lépett hatályba, tehát ezen a napon és az azt követő időben már az új feltételekkel lehetett csak felszámolás iránti kérelmet benyújtani.

Nagyon nehéz értelmezni és elhelyezni a hatályos jogszabályokban azokat a rendelkezéseket, amelyek csak ideiglenesen élnek. A Cstv.-t két előírás érinti. A Korm. r. 1.§ (1) bekezdése (Vmtv.156.§ (2) bek.) értelemben az átmeneti szabályokat a folyamatban lévő ügyekben akkor kell alkalmazni, ha a felszámolási eljárás megindítására vonatkozó kérelmet 2020. május 28-át követően nyújtották be. A pillanatnyi végső határidő -amelyet ellentétben a Ctv.-t érintő rendelkezésekkel - eddig nem módosítottak - 2020. december 31.-e, ameddig a hitelező akkor nyújthat be a felszámolási eljárás megindítására vonatkozó kérelmet a Cstv. 27. § (2) bekezdés a) pontja szerinti esetben, ha az adósnak küldött fizetési felszólításban az adós számára a tartozása megfizetésére engedélyezett, a Cstv. 27. § (3) bekezdése szerinti végső határidő és az azt követő 75 nap eredménytelenül telt el. Ebben az esetben a bíróság a Cstv. 26. § (3) bekezdésétől eltérően legfeljebb 15 napos határidőt határozhat meg az adós számára a tartozása megfizetésére. [Vmtv. 156.§ (3) bek.]

A 27.§ (3) bek. értelmében a szerződésen alapuló követeléssel kapcsolatos fizetéseképtelenségi ok esetében a fizetési felszólításban meg kell jelölni az adós tartozásának jogcímét, összegét és a teljesítési határidőt, *továbbá meg kell határozni azt a végső határidőt is, amelynek eredménytelen elteltét követően a hitelező meg kívánja indítani a felszámolási eljárást vagy egyéb jogi úton kívánja érvényesíteni a követelését.*

Ennek a végső határidőnek a meghatározását a hitelezőre bízta a jogalkotó, így az egy naptól bármennyi napig terjedhet, általában három, nyolc vagy tizenöt napos határidővel találkozunk. Ezt a határidőt toldja meg a jogalkotó átmeneti időre 75 nappal. Ideiglenesen tehát $x+75$ nap áll az adós rendelkezésére, hogy a tartozását kifizesse. Mást már nem tehet, mert a követelést ebben az időszakban nem vitathatja, ezt ugyanis a most tárgyalt felszólítás átvételét megelőző napig tehetette meg.

Elég szkeptikus vagyok a törvény által biztosított 75 napos haladékkal kapcsolatban, amelyet a hitelező eleve rövidíteni tud, ha alapból 1-2 napos határidőt ad az adósnak a tartozás rendezésére. Egy júniusban elküldött felszólítás esetén könnyen lehetséges, hogy a jelenlegi – a tavaszinál súlyosabb – helyzetben kell megállapítani az adós fizetéseképtelenségét.

Ide kapcsolódó módosítás az az előírás, miszerint ebben az esetben a bíróság a Cstv. 26. § (3) bekezdése alapján legfeljebb 15 napos határidőt határozhat meg az adós számára a tartozása megfizetésére. A 26.§ (3) bek. szerint a bíróság az adós kérelmére a tartozás kiegyenlítésére legfeljebb 45 napos határidőt engedélyezhet, kivéve, ha a felszámolási eljárás megindítását a 21/B. § szerint csődeljárás előzte meg. Ezt a 45 napos határidőt rövidítették le maximum 15 napra. Amennyiben ezt az „elvett” 30 napot levonjuk a 75 napból, továbbá figyelembe vesszük, hogy a hitelezők rövidebb határidőt fognak biztosítani az adóstól, akkor látható, hogy bő egy hónapnyi „segítséget” kaptak az adósok a tartozásuk rendezésére. Nem akarom lebecsülni ennek a lehetőségnek a jelentőségét, de tömeges és hatásos segítséget nem jelent ez az előírás.

A gyakorlatban felmerült az a kérdés, hogy a hitelezőnek a fizetési felszólításban szerepeltetnie kell a 75 napos határidőt vagy sem. Ilyen bírói döntés nem jelent meg, de nyilvánvaló, hogy - miután törvényi előírásról van szó – az a felszólítás szövegétől függetlenül érvényesül, ezért nem is kell abban erre hivatkozni.

A másik módosítás a Korm. r. 1.§ (2) bekezdésének [Vmtv. 156.§ (4) bek.] az az előírása, miszerint a Korm.rendelet hatálybalépését követően a veszélyhelyzet ideje alatt a Cstv. 27. § (2b) bekezdését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a Cstv. 27. § (2) bekezdés a) és b) pontja esetében csak akkor nyújtható be az adós felszámolása iránti kérelem, ha a követelés összege (kamatok és járulékok nélkül számítva) meghaladja a 400 000 forintot.

Ezzel a módosítással maximálisan egyet lehet érteni, a kisebb összegű tartozások kapcsán védi az adóst a felszámolási eljárás megindításától. Ennek az összegnek a beépítése a törvénybe a veszélyhelyzettől függetlenül is indokolt lenne. Azt azért látnunk kell, hogy jelentős cégek esetében nem ez fogja átmeneti segítségként megmenteni cégek tucatjait a felszámolástól.

Ugyanakkor a vírusjárvány miatt kihirdetett veszélyhelyzetben megnehezült a csőd- és felszámolási eljárások lefolytatása. Sem a Korm. rendelet, sem a törvény nem foglalkozik azokkal az átmeneti problémákkal, amelyek felmerültek:

- hogyan lehet a csődeljárásban hitelezői gyűlést tartani,
- mi lesz a csődeljárásban adott moratórium határidejével,
- a felszámolási értékesítést követő szerződéskötéskor működhet-e a távellenőrzés intézménye?

Különösen az első két kérdés okozott és okoz problémát, és okoz jelenleg is a második hullám esetén, mert pont a nehéz helyzetbe jutott adósok megmentésére hivatott csődeljárás lefolytatását nehezíti vagy hiúsíthatja meg. A veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet kimondja, hogy mindennemű rendezvény megtartása tilos. Kérdés, hogy a csődegyezségi tárgyalás rendezvénynek minősül-e, de a Korm. rendelet célját tekintve, mindenképpen kerülendő ennek megtartása. Ebben az esetben indokolt lenne a moratórium veszélyhelyzeti meghosszabbodását, illetve a csődegyezségi tárgyalás esetleges elektronikus eszközökkel történő összehívhatóságát szabályozni, mert a hitelezői gyűlés megtartásának szabályai véleményem szerint nem alkalmazhatók a csődegyezségi tárgyalásra.

3. A Ctv. első válsághelyzeti módosítása

A 249/2020. Korm. rendelet a Ctv. egyes előírásait is érintette, elég radikális eljárásjogi intézkedéseket vezetett be.

Az első kör a megszűntnek nyilvánításhoz kapcsolódik. A legfontosabb a 2. § (1) bekezdése, amely kimondta, hogy a rendelet hatálybalépését követően a cégbíróság a törvényességi felügyeleti eljárásban a cég *megszűntnek nyilvánításáról nem határozhat*.

Ha az állami adó- és vámhatóság a cég adószámának jogerős törlése miatt a cég megszűntnek nyilvánítására irányuló eljárást kezdeményez, Ctv. 91. § (1) bekezdése szerinti eljárás 2020. október 31-ig - külön végzés meghozatala nélkül - *felfüggesztésre kerül*. A Korm.rendelet hatálybalépése napján *folyamatban lévő eljárások* e rendelet hatálybalépésének napján 2020. október 31-ig - *külön végzés meghozatala nélkül* - felfüggesztésre kerülnek.

A Korm. rendelet tehát blokkolta ezeknek az eljárásoknak a lefolytatását. Érintette azonban a Korm. rendelet a *kényszertörlési eljárásokat* is, kimondva, hogy a rendelet hatálybalépése napján a folyamatban lévő kényszertörlési eljárások, valamint azok az eljárások, amelyben a cégbíróság a Ctv. 116. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti okból a kényszertörlési eljárás megindítását már - nem jogerősen - elrendelte, e rendelet hatálybalépésének napján 2020. október 31-ig - külön végzés meghozatala nélkül - *felfüggesztésre* kerülnek.

Kimondta azt is a Korm. rendelet, hogy amennyiben a cég a felfüggesztés ideje alatt a cégbíróság felé igazolja, hogy a kényszertörlésre okot adó törvénytisértést kiküszöbölve a törvényes állapotot, illetve törvényes működését helyreállította, a cégbíróság a Ctv. 116. § (4) bekezdésétől eltérően a kényszertörlési eljárást megszünteti. Ez a rendelkezés valóban adhat némi segítséget egyes cégeknek, de ha megvizsgáljuk, hogy mely cégek kerülnek általában abba a helyzetbe, hogy a megszűntnek nyilvánításukat kell kimondani, illetve kényszertörlési eljárást indítani, akkor láthatjuk, hogy nem a jóhiszeműen és törvénytiszteően eljáró cégek kerültek, kerülnek ebbe a helyzetbe.

A Ctv. 74.§ sorolja fel a törvényességi felügyeleti eljárás megindításának eseteit, amely eljárásban az egyéb intézkedések hatástalansága esetén kerül sor a megszűntnek nyilvánításra. (Ctv. 84.§) A cég megszűntnek nyilvánítására azonban nemcsak az általános szabályok szerint lefolytatott törvényességi felügyeleti eljárás eredményeképpen kerülhet sor, hanem a 90. §-ban, illetve a 91. §-ban meghatározott *különleges törvényességi felügyeleti eljárás* lefolytatását követően is. *Ezen eljárások közös sajátossága, hogy a cégbíróságot nem illeti meg a mérlegelés lehetősége az alkalmazandó jogkövetkezményt illetően, az alkalmazandó jogkövetkezményt, a cég megszűntnek nyilvánítását maga a Ctv. határozza meg.*

A jogalkotó ezen a szigorú szabályozáson ütött rést, véleményem szerint indokolatlanul.

A Vmtv. a Ctv. átmeneti rendelkezéseit is törvényi szintre emelte a veszélyhelyzet megszűnése után. A törvény 157.§-a a 249/2020. Korm. rendeletben foglaltakkal egyezően alkotta meg a cégbírósági kényszertörlési eljárásokra vonatkozó sajátos szabályokat. A törvény szerint azok a cégek, amelyek korábbi jogellenes működésük miatt kerültek kényszertörlés alá, de a biztosított kedvezménnyel nem élnek és nem kerülnek ki a kényszertörlés hatálya alól, nem mentesülnek a kényszertörlés jogkövetkezményei alól. Ezekre a cégekre 2020. november 1-jétől is kényszereljárást, a törlésükhöz vezető szankciós eljárást folytat majd le a cégbíróság.

A járványügyi intézkedésekkel kapcsolatos egyes szabályok megállapításáról és a járványügyi intézkedésekkel kapcsolatos egyes törvények módosításáról 2020. évi CIV. tv. 26.§ (1) bek. b) pontja a Vmtv.157. § (2)-(4) és (6) bekezdésében a „2020. október 31-ig” szövegrész helyébe a „2021. június 30-ig” határidőt iktatta be, így az indokolatlan védelmet is meghosszabbította.

Összességében a Cstv. és a Ctv. veszélyhelyzeti módosítása felemás helyzetet teremtett. A kényszertörlési, illetve a megszűntnek nyilvánítási eljárások mérlegelés nélküli és differenciátlan leállítása nem a veszélyhelyzet miatt nehéz helyzetbe került vállalkozásoknak segít, hanem a jogsértéseket elkövető cégeket részesíti előnyben.

A Cstv.-t érintő módosítások talán bizonyos vállalkozásoknál segítséget jelenthettek illetve jelentenek, ugyanakkor sem a Korm. rendelet, sem a törvény a reorganizációt lehetővé tevő csődeljárások lefolytatásához nem nyújtott érdemi segítséget.

4. A Cstv. 2020. évi LXXIII. törvénnyel történő módosítása

A 2020. augusztus 1.-én hatályba lépett 2020. évi LXXIII. törvény már kifejezetten a Cstv. módosításáról szól. A törvény általános indokolása szerint a fizetésképtelenségi jog eljárási szabályainak korszerűsítése, valamint a csődeljárások és a felszámolási eljárások során az adós és a hitelezők közötti egyezségkötés elősegítése, a csődeljárásban a munkahelyek megtartásának elősegítése, valamint a vállalkozások reorganizációját előtérbe helyező jogi megoldások bevezetése érdekében módosították a Cstv.-t. Ezekkel a célokkal maximálisan egyet lehet érteni.

4.1. Rendeleti felhatalmazás

A 2020. évi LXXIII. tv. később ismertetésre kerülő szabályai véleményem szerint indokoltak voltak és segíthetik a járvány miatt nehéz helyzetbe került/kerülő vállalkozások helyzetét. A Kormányt a törvény felhatalmazta ugyanakkor, hogy rendeletben állapítsa meg a gazdálkodó szervezetek reorganizációjára, működőképességének fenntartására, illetve helyreállítására, tartozásaik rendezésére vonatkozó sajátos szabályokat, ezzel is elősegítve tartós fizetésképtelenségük elkerülését.

Nem arról van szó, hogy a törvényi előírások részletszabályait tartalmazza egy Korm. rendelet, hanem magát a szabályozást tartalmazza majd egy Korm. rendelet. Ez alapvetően téves koncepció. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. tv. (Jat) 5. § (1) bekezdése értelmében a jogszabály alkotására adott felhatalmazásban meg kell határozni a felhatalmazás jogosultját, tárgyát és kereteit.

Az 5.§ (2) bekezdés értelmében ugyanakkor nem lehet felhatalmazást adni

- a) *a szabályozás tárgykörébe tartozó alapvető jogintézmények, továbbá jogok és kötelezettségek alapvető szabályainak megállapítására,*
- b) a jogszabály egészének végrehajtására, valamint
- c) olyan tárgykör szabályozására, amelyet a felhatalmazást adó jogszabály nem szabályoz.

Véleményem szerint ez a felhatalmazás ütközik a Jat.5.§ (2) bek. a) pontjának a rendelkezésébe, ugyanis a gazdálkodó szervezetek reorganizációjára, működőképességének fenntartására, illetve helyreállítására, tartozásaik rendezésére vonatkozó sajátos szabályokat a törvénynek kell tartalmazni, ezt nem lehet rendeleti szintre „levinni.” Nem arról van szó ugyanis jelen esetben, hogy a törvényi szabályokhoz kapcsolódó részletszabályok kerülnek be a rendeletbe, hanem maguk a rendelkezések.

Ezeket a kérdéseket a 2018/2019-es kodifikációs kísérlet törvényi szinten kívánta rendezni.

A cég külön eljárásban való értékesítése, üzletág értékesítése címszó alatt a Koncepció 2019. áprilisi verziója a lehetséges megoldásokat összefoglalta.

A Koncepció részben osztrák (és más külföldi) mintára alapozva a cég tovább működésének biztosítását az adós vagyona azon részére kívánta alapozni, amely alkalmas lehet a gazdálkodási tevékenység továbbvitelére. Ezen cél elérésére többféle „értékesítési” konstrukciót kívánt kialakítani.

Az egyik megoldás szerint a fizetésképtelenséggel érintett gazdálkodó szervezet vagyoni viszonyai és tevékenységének sajátosságai alapján, az adós felett rendelkezési jogot gyakorló személy vagy a hitelezők javaslatára (ha ezt adós legfőbb szerve nem ellenzi) lehetőség volna arra, hogy az adós által létrehozandó társasághoz kerüljenek az adós tovább működését megalapozó gazdálkodási tevékenységének eszközei, szerződésállománya.

Ez a megoldás nem újdonság, ma már a Cstv. 48. § (1) bek. lehetővé teszi ugyanis, hogy a felszámoló a vagyont - kedvezőbb értékesítés érdekében - a hitelezőknek a 44. §-ban meghatározott arányú egyetértése esetén korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság vagy szövetkezet részére nem pénzbeli betétként (hozzájárulásként) rendelkezésre bocsáthatja.

Bármilyen megoldásban gondolkodik a jogalkotó, az több száz éves alapelv, hogy csőd esetén a tulajdonosok elvesztik a rendelkezési jogukat a vagyon felett, így nem érthető, hogy az adós legfőbb szerve milyen módon szólhat bele ebbe a megoldásba. Amennyiben reorganizációs eljárás keretében történik mindez, a hatályos Cstv. csődeljárásban sem zárja ki ezt a megoldást.

A másik megoldás a Konceptió szerint az adós cég tovább működésének biztosítása lehetséges új gazdálkodó szervezet ún. „leválasztással” történő létrehozatala útján. Ez a szétválási szabályrendszer sui generis (speciális esetét) jelentené, melyben meg kellene határozni azt, hogy mely társasági jogi rendelkezésektől tér el ezen szétválási forma (pl. speciális jogutódlási szabályok). Az adós könyveiben a leválasztással létrehozott gazdasági társaság részesedése kerülne ezután értékesítésre. Miután a részletszabályok nem kerültek kidolgozásra, a megoldás elvi kísérletezésnek tekinthető.

Végül a Konceptió szerint, „ha a cég továbbműködésének biztosítása társaság létrehozásával (részesedés értékesítésével) nem lehetséges vagy nem célszerű, az eszközök egyenkénti értékesítésével szemben - jelenlegi rendszer - megoldás lehet az üzletág-átruházás (működő egységek és szerződésállomány, ezen belül pl. „vevői kör” értékesítése), amely azért kedvezőbb, mert (részben) további működést eredményezhet, amennyiben a vevő a gazdasági tevékenységet tovább végzi.” A koncepció azonban téves, mert ma is cél a működő adós egészének vagy egyes részeinek értékesítése és az értékesítési előírások ezt támogatják. Beidézem a 17/2014. Korm. rendelet (EÉR.r.) vonatkozó előírását:

10. § (1) Az EÉR-en a következő értékesítési hirdetmények tehetők közzé magyar nyelven, továbbá - az értékesítő döntésétől függően, szakfordításban - idegen nyelven is:

- a) *felszámolás alatt lévő adósok vagyona egészének vagy telephelyük eszközei összességének értékesítése,*
- b) *gazdálkodó szervezetben fennálló részesedések értékesítése,*

Mindezzel azért foglalkoztam ilyen részletességgel, mert félok, hogy a végig nem gondolt értékesítési megoldások felbukkannak a Kormányrendeletben a felhatalmazás alapján. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a hatályos szabályozás tökéletes, de mindenesetre alkalmas a továbbfejlesztésre külföldi minták átvétele nélkül.

4.2.A hitelezői választmány tagja és a felszámoló kapcsolattartása

A gyakorlati tapasztalatok alapján és az eljárás gyorsítása, egyszerűsítése, a felek adminisztratív terheinek csökkentése érdekében a Cstv.-t kiegészítették a hitelezők egymás közötti, valamint az eljárásban részt vevő felek és a vagyonfelügyelő, illetve a felszámolóbiztos közötti elektronikus levelezésre vonatkozó szabályokkal. Egyértelművé tette a módosítás, hogy milyen formai kellékeknek kell megfelelnie az e-mail címre küldött jognyilatkozatnak, okiratnak, az ügyfelek tájékoztatását szolgáló iratoknak, az elemzésből az is látható, hogy ez a megoldás sem probléma mentes.

Az újonnan beiktatott 5/B. § (1) bek. kimondja, hogy ha a hitelezői választmány tagja vagy a hitelezői képviselő az elektronikus levélcímét az elektronikus kapcsolattartás céljából a csődeljárásban a vagyonfelügyelővel - felszámolási eljárásban a felszámolóbiztossal - közölte, a vagyonfelügyelő, illetve a felszámolóbiztos jogosult a tájékoztatását, egyéb jognyilatkozatát vagy iratot erre az elektronikus levélcímre megküldeni.

A (2) bekezdés értelmében a választmány tagja vagy a hitelezői képviselő is jogosult a jognyilatkozatát vagy egyéb iratot a vagyonfelügyelő, illetve a felszámolóbiztos elektronikus kapcsolattartás céljára megadott elektronikus levélcímére megküldeni.

Ezekben az esetekben az elektronikus úton küldött tájékoztatást, nyilatkozatot, iratot a Pp. 325. § (1) bekezdés *f) pontja szerinti* teljes bizonyító erejű magánokiratként, vagy az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 46. §-a szerinti elektronikus okirati formába átalakítva kell eljuttatni a címzetthez. [(3) bek.]

Ezeket a rendelkezéseket kell alkalmazni akkor is, ha a hitelező az elektronikus kapcsolattartás céljából az elektronikus levélcímét az eljárásban résztvevőkkel közölte azzal, hogy az eljárásban résztvevők elektronikus úton erre az elektronikus levélcímre küldhetik a neki címzett tájékoztatást, nyilatkozatot, iratot.

Nézzük meg, hogy a (2) bekezdés alapján milyen előírásokra kell figyelni. A Pp. 325.§ szól a teljes bizonyító erejű okiratokról, az 5/B.§ (2) bek. értelmében csak a Pp. 325.§ (1) bek. f) pontja jöhet szóba, amely az alábbiakat tartalmazza:

Teljes bizonyító erejű a magánokirat, ha

f) az elektronikus okiraton az aláíró a minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírását vagy bélyegzőjét helyezte el, és - amennyiben jogszabály úgy rendelkezik - azon időbélyegzőt helyez el.

Érthetetlen, hogy a Pp. 325.§ (1) bek. g) pontja miért nem került be a felsorolásba, amely így szól:

g) az elektronikus okiratot az aláíró a Kormány rendeletében meghatározott azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással hitelesíti.

A Pp.-nek ez a rendelkezése a az *azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés*, ún. AVDH törvénybe iktatását jelentette. Ezt a 2015. évi CCXXII. tv. (e Ügyintézési törvény) 18. § (2) bekezdése tette lehetővé, amely kimondja, hogy az ügyfél az elektronikus ügyintézés során választása szerint

a) elektronikus azonosítási szolgáltatás,

b) az eIDAS Rendelet 6. cikk (1) bekezdése szerinti feltételeknek megfelelő elektronikus azonosító eszköz, vagy

c) az elektronikus ügyintézészt biztosító szerv által közzétett tájékoztatásban az adott eljárástípus, illetve eljárási cselekmény tekintetében a (3)-(4) bekezdésben foglaltaknak megfelelő elektronikus azonosítási szolgáltatás útján azonosítja magát.

Új hitelesítési mód az *azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés*, ún. AVDH alkalmazása. Ezt a lehetőséget is a 123/2016.(VI.7.) Korm. rendelet iktatta be a 83/2012.(IV.21.) Korm. rendeletbe. Az AVDH, azaz Azonosításra Visszavezetett Dokumentum Hitelesítés szolgáltatás elektronikus aláírási lehetőséget biztosít a felhasználók (természetes személyek) számára anélkül, hogy saját aláírói tanúsítvánnyal vagy az AVDH rendszerben saját regisztrációval rendelkezniük. A felhasználók a megfelelő szintű azonosítás és hitelesítés után távolról - akár mobil eszközeikről - is igényelhetnek elektronikus aláírást a szolgáltató saját, titkos kulcsának segítségével.

Az AVDH a felhasználó azonosítása és hitelesítése után létrehozza az aláírást a kiválasztott dokumentumon, majd az így létrehozott aláírás struktúráját kiegészíti a szükséges adatokkal (időbélyeggel, visszavonási adatokkal). *Személyes véleményem szerint ennek a lehetőségnek a kizárása vagy félreértésen vagy téves koncepción alapul, amelyet indokolt lenne korrigálni.*

A másik lehetőség az Ütv. 46. § (1) bek. alkalmazása, melynek értelmében az ügyvéd és a kamarai jogtanácsos papíralapú okiratot - utalvány, értékpapír vagy más vagyoni értékű jogot megtestesítő okirat kivételével - elektronikus okirati formába alakíthat. Az elektronikus okirati formába való alakítás során az Eüsztv.-t - az Eüsztv. 102. § (6) bekezdése, 103. § (4) és (5) bekezdése kivételével - és a végrehajtási rendeleteit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy *az ügyvéd az elektronikus másolaton csak minősített elektronikus aláírást használhat és kizárólag oldalhű elektronikus másolatot készíthet*. A minősített elektronikus aláírás elhelyezésével az ügyvéd tanúsítja, hogy az elektronikus okirat a papíralapú okirattal az időbélyegzőben megjelölt időpontban mindenben megegyezett. A tanúsítás - az ellenkező bizonyításáig - teljes bizonyító erővel bír.

Mind a felszámoló, mind a hitelező a fenti szabályok alapján köteles eljárni, nem elegendő az ilyen nyilatkozatokat egyszerű e-mail-ben megküldeni. Sajnos a rendszer nem tudja kezelni a nyilatkozatok átvételének az időpontját, s ez gondot okozhat az alkalmazás során.

A 2020. évi LXXIII. törvény megállapította 5/B. §-t, a 2020. évi LXXIII. törvény hatálybalépésekor (2020. VIII. 1.) folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.

5. A csődeljárás szabályainak a változása

A magam részéről a csődeljárást illetően a legjelentősebb módosításnak az alapmoratórium meghosszabbítását, ehhez kapcsolódva az első egyezségi gyűlés megtartása határidejének kitolását és a besorolást érintő elsőfokú döntés fellebbezhetőségét tartom. Ez a három módosítás összefügg, hiszen az alapmoratórium meghosszabbítása tette lehetővé a másik két változás bevezetését.

Az eddigi tapasztalatok azt mutatták, hogy a 90 napról 120 napra növelt alapmoratórium is kevésnek bizonyult az első csődtárgyalás jó előkészítésére, ezért szinte rendszeres volt a moratórium meghosszabbítása. Köztudott, hogy sikeres csődeljárást akkor lehet elérni, ha az adós már a kérelem benyújtása előtt számba veszi a lehetőségeit, mind a reorganizáció, mind az egyezségkötés tekintetében. Mégis az a tapasztalat, hogy ilyen esetben is előfordulnak olyan váratlan hitelezői mozgások, az engedményezéstől kezdve a tulajdonosváltásig, amelyek kiszámíthatatlanná teszik az adós mozgásterét. Ha az első csődtárgyalásig ezek tisztázódnak, az adós jobban tud alkalmazkodni a megváltozott helyzethez. A 180 napos alapmoratórium, továbbá az, hogy az első csődtárgyalást a csődeljárás kezdő időpontjától számított 60 nap helyett 90 napon belüli időpontra kell összehívni, lehetővé teszi a hitelezői igények végleges elbírálásának lehetőségét. Ezt a lehetőséget a Cstv. 12. § (5) bekezdésének módosítása tette lehetővé, amely az eddigi előírással szakítva kimondja, hogy a végzés ellen külön fellebbezésnek van helye. Az Indokolás szerint ez a módosítás azt célozza, a csődegyezségi tárgyalások előtt a hitelezői igények besorolásakor, nyilvántartásba vételekor már ne legyenek nyitott kérdések.

Ez a lehetőség a csődeljárások egyik leggyakoribb problémáját orvosolja, kizárja azt a lehetőséget, hogy a csődeljárás tárgyában hozott érdemi határozat elleni fellebbezésben lehessen kifogásolni a 12.§ (5) bek. alapján hozott, külön nem fellebbezhető végzés jogszerűségét.

A Kúria a BH2015. 75. sz. döntésében azt az álláspontot foglalta el, hogy a bíróságnak hivatalból kell vizsgálnia a nyilvánvaló jogszabálysértés fennállását a csődegyezés jóváhagyása kapcsán, így a szavazatszám megállapítása tekintetében is. Ennek az álláspontnak

nyilvánvaló korlátját jelenti az új szabályozás azokban az esetekben, amikor a kifogás kapcsán jogerős döntés született.

A csődeljárást érintő következő módosítás a Cstv. 18.§-hoz kapcsolódik. A módosítás szigorítást tartalmaz, a (3a) bekezdés új szabálya szerint, ha az egyezségi javaslatot az első tárgyalást követő bármelyik tárgyalás eredményeként a biztosított és a nem biztosított hitelezői osztályban a szavazati joggal rendelkező hitelezőknek a szavazatszámítás szabályai alapján *kevesebb mint egynegyede támogatja*, az adós az egyezségi javaslat átdolgozására nem jogosult.

Az indokolás szerint ennek a módosításnak az a célja, hogy az adós ne legyen érdekelt a csődegyezségi tárgyalások elhúzódásában, és a hitelezők elvárásainak megfelelően gondoskodjon az egyezségi javaslat átdolgozásáról. A módosítás lehetővé teszi az adós számára az egyezségi javaslat átdolgozását akkor is, ha a hitelezők nem támogatják a szükséges mértékben a javaslatot. Az átdolgozásra az adós a jövőben csak akkor nem jogosult, ha a hitelezők minősített többsége azt leszavazza.

Nem értékelem túl ezt a módosítást, de a válsághelyzet kezelésének szellemével ellentétes módon nehezíti az adós dolgát, s változatlanul elkedvetlenítheti az adósokat ennek az eljárásnak az igénybevitelét illetően.

A Cstv. 11. § (1) bekezdésének módosításában a számlavezetéssel összefüggő hitelintézeti díjakra is kiterjed az adóst védő csődmoratórium. Eddig ez a követelés a privilegizált követelések közé tartozott, nem hatott ki rá a csődmoratórium, ezt a helyzetet változtatta meg a módosítás. Ez a rendelkezés kissé elsikkad a többi, jelentős módosítás között, mégis fontos, de talán bővíthető könnyítést tartalmaz.

Sajnálatos, hogy ebben a törvényben sem került sor a bérgarancia alap csődeljárásban történő igénybevétele lehetőségének szabályozására, a járvány második hulláma is mutatja, hogy a segítségre szükség lenne.

6. A felszámolási eljárást érintő módosítások

6.1. A vezetői felelősséget érintő módosítás

A 33/A.§ (11) bekezdés 2020. július 31-ig hatályos szabályai szerint a felszámolási eljárás jogerős lezárásáról hozott határozat Céglapnyben való közzétételét követő *90 napos jogvesztő határidőn belül bármely hitelező keresettel kérhette* a 6. § szerint illetékes bíróságtól, hogy az (1) bekezdés szerinti perben jogerősen megállapított felelősség alapján, az okozott vagyoni hátrány mértékéig kötelezze az adós volt vezetőjét a felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett, de ott meg nem térült követelésének kifizetésére. 2020. 08.01-től a módosítás a hitelezői érdekeket sértő kezdetben 60, majd 90 napos határidőt eltörölte. Az Indokolás ezzel kapcsolatban azt tartalmazza, hogy a Cstv. 33/A. § módosításával megszűnt az adós vezető tisztségviselőjével szembeni felelősségáttörési megállapítási per utáni, a marasztalási kereset előterjesztésére vonatkozó határidő, vagyis a megállapítási pert követően *elévülési időn belül indítható a marasztalási per*.

Ezzel a módosítással maximálisan egyet lehet érteni, a korábbi rövid, ráadásul jogvesztő határidő volt érthetetlen.

A Cstv. 33/A. § (11) bekezdésének módosításával összefüggő átmeneti rendelkezés szerint azokban az esetekben, amelyekben az adós volt vezetője ellen a marasztalási kereset megindítására vonatkozó 90 napos jogvesztő határidő a módosító törvény hatálybalépésekor (2020. 08.01.) már elkezdődött - tehát a módosító törvény hatályba lépését megelőzően már közzétételre került a *felszámolási eljárás lezárásáról szóló jogerős bírósági határozat* a Céglépcsőben - az új rendelkezés, vagyis a 90 napos jogvesztő határidő eltörlése és ezzel az elévülési időn belül történő keresetindítási lehetőség még nem alkalmazható.

6.2.A hitelezői gyűlések megtartásának új szabályai

A Cstv. új 39/A. §-a kimondja: a felszámoló köteles lehetővé tenni, hogy a hitelező a hitelezői gyűlésen a *személyes megjelenés helyett* elektronikus hírközlő eszköz igénybevételel vegyen részt. A hitelezői gyűlés meghívójában a felszámoló köteles megjelölni az igénybe vehető, a különböző helyszínen jelen lévők között, egy időben, valós idejű kommunikációt lehetővé tevő, kép és hang egyidejű továbbítására alkalmas elektronikus hírközlő eszközt vagy más elektronikus eszközt, valamint köteles meghatározni az ülésen elektronikus hírközlő eszköz igénybevételel részt vevő személy személyazonossága igazolásának módját is. A hitelező köteles a hitelezői gyűlést megelőző ötödik napig írásban jelezni, ha a hitelezői gyűlésen elektronikus hírközlő eszköz igénybevételel vesz részt. Az elektronikus hírközlő eszköz igénybevételel összefüggésben az adósnál felmerülő költségek a hitelezőre nem háríthatóak át, azokat felszámolási költségként kell elszámolni. [(1)-(3) bek.]

Az Indokolás szerint ez a módosítás a felszámolási eljárásban korszerűsíti és egyszerűsíti a felszámolóbiztos és a hitelezők közötti együttműködést. *Lehetőséget teremt arra*, hogy a felszámoló a hitelezői gyűléseket személyes jelenlét nélkül, a résztvevők azonosítását követően, kép- és hangtovábbítást lehetővé tevő technikai megoldásokkal folytassa le. Ezek a technikai megoldások gyorsítják és egyszerűsítik a felszámolóbiztos és a hitelezők közötti valós idejű kapcsolattartást, és elkerülhetők a hitelezői gyűlések helyszínének megszervezésével, az oda történő utazásokkal felmerülő többletköltségek.

A módosítás indokolásával ellentétben itt nem lehetőségről van szó, minden felszámolónak – kicsinek és nagynak – minden típusú – kicsi és nagy - ügyben kötelessége lehetővé tenni, hogy a hitelező személyes megjelenés helyett elektronikus hírközlő eszköz igénybevételel vegyen részt a hitelezői gyűlésen. A hitelezői gyűlést akkor is ilyen módon kell összehívni, ha a felszámoló látja, hogy egyszerűsített felszámolással fogja lezárni az ügyet. A 39.§ (2) bek. esetét nem veszi ki a törvény a kötelező előírás alól.

A hitelező köteles a hitelezői gyűlést megelőző ötödik napig írásban jelezni, ha a hitelezői gyűlésen elektronikus hírközlő eszköz igénybevételel vesz részt. A felszámoló a visszajelzések után annyit fog megtudni, hogy hányan akarnak távolról részt venni a hitelezői gyűlésen, addigra viszont biztosítani kell a helyszínt és a technikát. Tehát az indokolással ellentétben nem kerülhetők el „a hitelezői gyűlések helyszínének megszervezésével felmerülő többletköltségek.” (Veszélyhelyzet idején, amikor tilos összejöveteleket tartani, mint jelenleg, akkor ez a kötelesség nem érvényesül, csak az elektronikus eszközökkel történő összehívás költségei jelentkeznek.)

Biztonsággal kijelenthető, hogy az elektronikus eszközökkel történő részvétel kötelező biztosítása miatt a hitelezői gyűlés összehívása a felszámoló részéről többletmunkát és többletkiadást fog jelenteni; a felszámolási költségként történő elszámolás lehetősége az ügyek

jelentős százalékában csak lehetőség marad. A rendszer kiépítésének a költsége elvileg nem számolható el egy konkrét ügyben, viszont a technika használatával kapcsolatos költségek, bérleti díj, külsős alkalmazott bevonása a technika kezelésébe, az adott ügyhöz kapcsolódó adathordozók költsége igen.

A FOE által szervezett, Egerben 2020. szeptember 11.-én tartott továbbképzésen Tóth Szilárdal, az It Jump ügyvezető igazgatójával, a Jogakadémia oktatójával tartottunk előadást „Az e-kommunikáció során használható elektronikus hírközlő eszközök és a használat gyakorlati kérdései” címmel. A továbbiakban ennek az előadásnak az anyagát felhasználva tudom bemutatni, hogy milyen feltételekkel lehet az új törvényi rendelkezések alapján hitelezői gyűlést tartani. A technikai kérdéseket Tóth Szilárd gyűjtötte össze és mutatta be.

6.3.A felhasználható technikai eszközök és eljárás

Akkor tekinthető az elektronikus hírközlő eszköz a Cstv. 39/A.§-ban írt célra alkalmasnak, ha lehetővé teszi *a valós idejű kép- és a hang egyidejű továbbítását, illetve a tagok korlátozásmentes, valós idejű kommunikációját.* Ezek a Zoom, a Google Meet, a Google Hangouts, a GoToMeeting, a Microsoft Teams, a Webex, a Skype és a BlueJeans. Természetesen a felsoroltak csak elenyésző példái a rendelkezésre álló rendszereknek, de ezek a legismertebbek. Ezek közül talán a Microsoft Teams és a Skype a leggyakoribb megoldás.

A pandémiás időszak kivételével – amikor kijárási korlátozás vagy tilalom miatt nem lehet személyesen részt venni a hitelezői gyűlésen, mint jelenleg - mindig, mind a kétféle részvétel (személyes jelenlét, távoli részvétel) lehetőségére készülni kell. A regisztráció előkészítése is változik, ugyanis két, egymástól független regisztrációs folyamatot kell kialakítani.

Távoli részvétel esetén tájékoztatni kell a résztvevőket a hitelezői gyűlésbe történő beléptetés feltételeiről:

- a használni kívánt hírközlési eszközről,
- a résztvevő által teljesítendő feltételekről (előzetesen megküldendő dokumentumok, betartandó határidők)
- a technikai feltételekről, amelyekkel a résztvevőnek rendelkeznie kell (eszközök /számítógép, laptop okostelefon, tablet, kamera mikrofon, hangszóró/, internet sávszélesség...
- a bejelentkezés beléptetés, távazonítás folyamatáról
- a hitelezői gyűlés résztvevői két lépcsős azonosításáról
- adatvédelmi tájékoztatót kell csatolni, amely kitér a célra, jogalapra, tárolási időre, a jogorvoslati lehetőségekre és különösen az Adatkezelő által kezelt személyes adatokra,

Elérhetőségi adatok

- azonosító adatok,
- képfelvétel,
- hangfelvétel,
- hivatalos okmányok másolata,
- a használni kívánt hírközlési eszköz rövid leírása.

Személyes részvétel esetén: a szokásos azonosítási eljárásnál a jelenléti íven fel kell tüntetni, hogy a jelen lévő hitelező tudomásul veszi, hogy a távoli részvétel és az ahhoz kapcsolódó bizonyítási kényszer okán a rendezvényről hang és videofelvétel készül.

A távoli részvétel esetében vizsgálni kell, hogy a meghívóban közölt feltételeknek megfelel-e az előzetesen beküldött dokumentum, pl. a meghatalmazás.

A személyazonosítás módszertanát minden felszámoló szervezetnek ki kell alakítani. A személyazonosításra célszerű a szervezeten belül egységes módszertant kialakítani és ezt minden olyan kollégának betanítani, aki ezt végezni fogja. Ebben például szabályozni kell, hogy az előre beküldött okmány-másolat és az azzal egyező azonosításhoz felhasznált okmányának minden, rögzítendő adatot tartalmazó oldalát a kamerának fel kell mutatnia úgy, hogy az okmány jól látható, illetve adattartalma jól olvasható legyen. A biztonsági elemet tartalmazó okmány kamera előtti olyan mozdítását is meg kell követelni az azonosítottól, amely alapján a biztonsági elem az okmányon felismerhető (pl. az okmányon található hologramon az okmány mozdítása esetén jól felismerhetően megtörik a fény). Az azonosítottnak az azonosítás során rögzítésre kerülő adatait szóban is közölnie kell.

Ha a távazonosítás pl. az internetkapcsolat problémái miatt, vagy más okból menet közben megszakad, a távazonosítás teljes folyamatát meg kell ismételni. Annak érdekében, hogy a távazonosítás biztonságosan elvégezhető legyen, az azonosított személynek megfelelően megvilágítva, úgy kell a kamerába néznie, hogy az azonosítást végző meg tudjon győződni a felmutatott okmányon szereplő fénykép és az azonosított természetes személy arcképének, lehetőség szerint nemének, illetve hozzávetőleges korának egyezőségéről.

Alapvető probléma, hogy azért kell kétlépcsős beléptetést végrehajtani mert különben a már belépett személyek mindegyike hallja, látja a beléptetés folyamatát, és így olyan adatokat ismerhet meg és rögzíthet – pl. saját képernyő felvétellel vagy hangrögzítéssel -, amelyek adatvédelmi szempontból kételyt ébresztenek. Az azonosítás során ezért kerülendő a személyes adatainak szükségesnél szélesebb körű szóbeli közlése.

A Cstv. előírja, hogy a hitelező köteles a hitelezői gyűlést megelőző 5. napig írásban jelezni, ha a hitelezői gyűlésen elektronikus hírközlő eszköz igénybevételével kíván részt venni. A hitelező ebben a szándéknyilatkozatában megjelöli azt az email címet, telefonszámot, amelyen a rendezvénnyel távoli kapcsolat kiépítésével összefüggő témában a rendezvény végéig biztonsággal elérhető. A résztvevő a szándéknyilatkozattal egyidőben megküldi a képviselői jogát igazoló dokumentumot, eredeti meghatalmazást. A meghatalmazás lehet papír alapú vagy elektronikus. Az elektronikus dokumentumok hitelességét elektronikus aláírásnak és időbélyegzőnek kell igazolnia (AVDH, eSzemélyi igazolvány, üzleti kártya, ügyvédi vagy közjegyzői általi hitelesítés). A hitelező a szándéknyilatkozattal egyidőben megküldi a bejelentkezéskor elvégzendő távoli azonosítás során bemutatásra kerülő, személyazonosság ellenőrzésére alkalmas hatósági igazolvány másolatát (azonosításra alkalmas minőségben).

Amennyiben egyáltalán nem, vagy határidőn túl, esetlegesen hiányosan kerül benyújtásra a szándék nyilatkozat az online részvételre, a képviselői jogosultságot igazoló dokumentum, eredeti meghatalmazás, stb., akkor a meghívott a hitelezői gyűlésen kizárólag személyesen vehet részt, a személyes részvételnek ugyanis nem feltétele az előzetes bejelentkezés.

Kérdésként merült fel, hogy kizárható-e „a veszélyhelyzet idején alkalmazandó további védelmi intézkedésekről szóló 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet” hatálya alatt az értekezleten való részvételből, ha nem teljesíti az 5 napot vagy a felszámolóbiztos által előírt feltételeket?

Véleményem szerint igen, ugyanis a hitelezőknek is be kell tartani a törvényi előírásokat. Veszélyhelyzet idején a késedelemmel a hitelező kizárja magát a részvételből, ha nincs veszélyhelyzeti előírás, akkor viszont személyesen részt vehet a hitelezői gyűlésen.

A vegyes rendszerben a rendezvény előtt 5 nappal össze kell állítania a távoli résztvevők listáját, erről egy külön jelenléti ívet kell készíteni. A távoli jelenléti ív tartalmazza a hitelező nevét, a képviselő személy nevét a várható beléptetés kezdeményezésének tervezett időpontját (online meghívó kiküldésének időpontját) sikeres vagy sikertelen azonosítás tényét, a beléptetés tényét.

A fentiekből látható, hogy normál esetben két jelenléti ívet kell készíteni. A papír alapú jelenléti íven már a nyomtatást megelőzően, de mindenképp az ülés előtti napon jelölni szükséges azt, hogy ki az, aki jelezte az online részvételt. A távoli részvételi jelenléti ív és a személyes jelenléti ív együtt adja a teljes részvételi létszámot. A videofelvétel bizonyító erejű, ezért annak megőrzése és a szervezeten belüli biztonságos tárolása kiemelkedően fontos, erre is előírásokat kell kidolgozni. Azt hiszem nem kell tovább magyarázni, hogy a törvény könnyítést ígérő megoldása milyen hatalmas munkaterhet hárít a felszámolókra. Ráadásul a fent vázolt megoldás nem is tökéletes, tulajdonképpen egy kényszermegoldás. Tóth Szilárd tapasztalatai szerint egy konferencia vonalon 30 főnél több személy akkor kezelhető a hitelezői gyűlés estében, ha ennek a technikai feltételeit teljesítik. Felszámolási eljárásokban jellemzően ennél sokkal több hitelező vesz részt, ezért a felszámolóknak arra kell készülnie, hogy nagyobb létszám esetében öt-tíz vagy több személynek kell a regisztrációval foglalkozni. (Gondoljunk bele, hogy milyen időt vesz igénybe, egy ezres nagyságrendű hitelező esetén a gyűlés feltételeinek a megteremtése.)

Újra kell gondolni a meghívó kiküldésének időpontját, mivel legalább 6-8 nappal a rendezvény előtt meg kell kapni a meghívót, hogy esélye legyen teljesíteni az 5 napos regisztrációt és annak feltételeit. Ha biztosítani akarom a postai papír alapú dokumentum küldést akkor legalább 10 nappal a rendezvény előtt meg kell érkezni a meghívónak a hitelezőhöz.

Mindezekkel csak azt kívántam érzékeltetni, hogy a jogalkotó nagyvonalúan könnyítésről tesz említést, a valóságban ez többletkiadást, többlet szervezést igényel. Ennek ellenére az új megoldások megjelenését üdvözölni kell, pandémiás időszakban ez az egyetlen járható út a hitelezői gyűlés megtartására.

Hasonló rendelkezést kellett volna a csőegyezségi tárgyalások kapcsán is törvénybe iktatni, azért, hogy ne legyen kétsége a sz adósnak és a hitelezőknek a gyűlés jogszerű megtartását illetően.

6.4. A Cstv. 40. § módosítása

A Cstv. módosítása több szakaszból vezethető le. A módosító törvény 10. § b) pontja mondja ki, hogy hatályát veszti a Cstv. 40. § (1) bekezdésében a „tudomásszerzéstől számított 120 napon, de legfeljebb a” szövegrész, így a hatályos rendelkezés úgy szól, hogy a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított 1 éves jogvesztő határidőn belül lehet a szerződéseket megtámadni. Különösen a nagyobb felszámolási eljárásokban okozott gondot a szubjektív megtámadási határidő indokolatlan szűkössége (gondoljunk a bankok felszámolási eljárására vagy a több ezres hitelezői körrel rendelkező eljárásokra), s ezen a 90 napos határidő 120 napra növelése nem segített. Én az egy éves jogvesztő határidőt is indokolatlanul rövidnek tartom, s a záróméreg benyújtásáig lehetővé tenném ennek a pernek a megindítását.

Módosult a Cstv. 40. § (5) bekezdése is, a lényeges változás az, hogy ha az (1) bekezdés szerinti jogvesztő határidőn belül a felszámoló tudomására jut az (1) vagy a (2) bekezdés szerinti jogügylet, erről haladéktalanul köteles a hitelezői választmányt, hitelezői képviselőt vagy a hitelezőket tájékoztatni, és a bizonyítékokat egyidejűleg megküldeni. *Az értesítés kézhezvételétől számított 15 napon belül a hitelező akkor is jogosult a jogügylet megtámadására, ha az (1) bekezdés szerinti jogvesztő határidő már eltelt vagy abból 15 napnál kevesebb van hátra.*

Az Indokolás szerint „a Cstv. 40. §-ának módosítása azt célozza, hogy hatékonyabban lehessen bíróság előtt megtámadni az adós volt vezetői által a hitelezők érdekeit sértő, a csődvagyont jogellenesen csökkentő jogügyleteket. A gyakorlatban csak hosszabb időszak alatt lelhető fel vagy szerezhető be azok az okiratok, bizonyítékok, amelyek a jogügylet eredményes megtámadásához szükségesek. Különösképpen a jelenlegi COVID-19 járványügyi helyzetben objektív akadályai is voltak a bizonyítékok összegyűjtésének, ezért a Javaslat csak az objektív jogvesztő határidőt mondja ki a kereset indításra, a szubjektív határidő megszűnik. A Javaslat változatlanul biztosítja a hitelezők számára is a keresetindítás lehetőségét.”

Ebből az indokból csak az problémás, hogy a jogvesztő határidőt az utóbbi esetben át lehet lépni, ami teljesen ellentétes a jogvesztő határidő szabályaival. Erre példa a 2/2012. Polgári jogegységi határozat, amely a szavatossági határidőket tárgyaló, a Legfelsőbb Bíróság I. számú Polgári Gazdasági Elvi Döntése II. pontjának utolsó mondata és a II. ponthoz kapcsolódó indokolás utolsó bekezdése felülvizsgálatáról szól. A Jogegységi határozat indokolása szerint

„a gyakorlatban előfordulhat, hogy a jogosultnak az elévülés nyugvása vagy megszakadása folytán még rendelkezésére álló határidőben lehetősége volna a szavatossági igénye érvényesítésére, időközben azonban a Ptk. 308/A. § (1) bekezdésében meghatározott jogvesztő szavatossági határidő eltelik. A Legfelsőbb Bíróság az I. számú Polgári Gazdasági Elvi Döntése II. pontjának utolsó mondatában - a fogyasztói érdekek védelmére hivatkozással - úgy foglalt állást ebben a kérdésben, hogy ilyen esetben a jogosult a szavatossági igényét az elévülés nyugvása vagy megszakadása folytán még rendelkezésre álló határidő végéig a jogvesztő határidő elteltére tekintet nélkül érvényesítheti a bíróság előtt.

Az elévülés és a jogvesztés az időmúláshoz, mint jogi tényhez fűződő jogkövetkezmények. Közülük az elévülés a Ptk. 325. § (1) bekezdése értelmében megszünteti a követelés bírósági úton való érvényesítésének lehetőségét. *A jogvesztés azonban a joggyakorlat és a jogirodalom egységes álláspontja szerint magának az alanyi jognak, a követelésnek a végleges megszűnését eredményezi. A jogvesztő szavatossági határidők elteltével ezért a jogosult szavatossági jogai megszűnnek, ezt követően tehát nem lehet szavatossági igényt érvényesíteni. Ez alól a törvény egyetlen kivételt ismer: a Ptk. 308/C. §-a ugyanis lehetővé teszi, hogy a jogosult az ugyanabból a jogalapról eredő követeléssel szemben a szavatossági jogait kifogásként a jogvesztő határidő eltelté után is érvényesítse.*

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság I. számú Polgári Gazdasági Elvi Döntése II. pontjának utolsó mondata a hatályos jogszabályokkal és az azok alkalmazása során a bírói gyakorlatban kialakult elvekkel ellentétes iránymutatást tartalmaz. Ezért a Kúria Polgári Kollégiuma az elvi döntés II. pontja utolsó mondatát és a hozzá kapcsolódó indokolást a továbbiakban nem tartja fenn. Ebből következően a jogvesztő szavatossági határidők elteltét követően a Ptk. 308/C. §-ában meghatározott eset kivételével nem lehet szavatossági igényt érvényesíteni.”

Lényeges kérdés, hogy a példában a bírói gyakorlat korrekciójáról van szó, a Cstv. esetében viszont törvényi szabályozásról, ennek ellenére nem szerencsés a jogvesztő határidő túllépése lehetőségének ilyen módon történő törvénybe iktatása.

6.5. Az egyezségkötés megkönnyítése

A csődeljáráshoz hasonlóan a felszámolási eljárásban is felmerült az egyezségkötés lehetőségének a megkönnyítése. A felszámolási eljárásban eleve szigorúbb feltételek teljesítése

kellett az egyezség megkötéséhez, mint a csődeljárásban. A Cstv. 2020. 08.01.-ig hatályos rendelkezése szerint egyezségekre akkor kerülhet sor, ha azt az egyezség megkötésére jogosult hitelezők szavazatának legalább a fele minden csoportban [57. § (1) bekezdés b), d), e), f), g) és h) pontja, továbbá - követelésük kiegyenlítéséig - a 49/D. § (1)-(3) bekezdése szerinti hitelezők] támogatja, *feltéve, hogy ezeknek a hitelezőknek a követelése az egyezség megkötésére jogosultak összes követelésének a kétharmad részét kiteszi.*

Ez a szabály úgy módosult, hogy egyezségekre akkor kerülhet sor, ha azt az egyezség megkötésére jogosult hitelezők szavazatának legalább a fele minden csoportban [57. § (1) bekezdés b), d), e), f), g) és h) pontja szerinti hitelezők] támogatja, *feltéve, hogy ezeknek a hitelezőknek a követelése az egyezség megkötésére jogosultak összes követelésének a több mint felét kiteszi, és az egyezség megkötését - követelésük kiegyenlítéséig - a 49/D. § (1)-(3) bekezdése szerinti hitelezők szavazatának kétharmada is támogatja.*

A Cstv. módosított 44. § (1) bekezdése a felszámolási eljárásban tehát az egyezségkötéshez szükséges hitelezői többséghez *kedvezőbb szabályokat állapít meg*, annak érdekében, hogy a felszámolási eljárásokat is gyakrabban lehessen az adós megszüntetése nélkül, egyezségkötéssel lezárni. *A pénzügyi biztosítékkal rendelkező jogosultsága (a követelés kétharmada) megmarad, ez jelentős korlát továbbra is, de a módosítás így is jelentős könnyítésnek tekinthető.*

A másik módosítás azt tartalmazza, hogy ha az adós nem kérte egyezségi tárgyalás megtartását, a bíróság dönthet úgy, hogy egyezségi tárgyalás megtartása helyett az egyezségi javaslatot és a felszámoló jelentését - megfelelő határidő kitűzésével - azzal a felhívással küldi meg a hitelezőknek, hogy szavazatukat a bíróság által megállapított határidőn belül a bíróságnak és a felszámolónak írásban küldjék meg. A szavazatokat a bíróság összesíti és ennek alapján végzéssel dönt a felszámolási egyezség jóváhagyásáról a 44. § (1)-(1b) bekezdésében foglaltak figyelembevételével. Ez a kiegészítés a felszámolási eljárásban az egyezségkötés megkönnyítését célozza. A bíróság dönthet úgy, hogy nem tart egyezségi tárgyalást, hanem az egyezségi javaslatot a hitelezők számára írásos szavazásra bocsátja, ha az adós nem kérte az egyezségi tárgyalás megtartását. Technikai és nem érdemi módosítás, mégis úgy érzékelem, hogy a tárgyaláson történő módosítás lehetőségét veszi el a felektől.

6.6. Egyéb módosítás

A stratégiailag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezetekre vonatkozó eltérő rendelkezések között a módosítás az adós vagyonának értékesítésekor a magyar államot megillető elővásárlási jogról rendelkezik. Ezekben az esetekben az állam az elővásárlási jogot kormányrendeletben kijelölt szervezet útján gyakorolja. Az államnak erre joga van, a rendelet a mai napig nem jelent meg.

A Cstv. 68. § (1) bekezdése a különleges stratégiai ügyek felsorolását bővíti, az alapvető közérdekekre tekintettel.

7. A hatályba lépéssel kapcsolatos előírások

A 2020. évi LXXIII. tv. 11. § úgy rendelkezik, hogy a módosítás 2020. augusztus 1. napján lép hatályba. A módosításokat a folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell, kivéve a Cstv. 10. § (4) bekezdés, 11. § (1) bekezdés, 17. § (1) bekezdés, 18. § (11) bekezdés módosítását,

(ezek a csődeljárásokat érintő módosítások) valamint a Cstv. 33/A. és 40. §-ára vonatkozó módosításokat, tekintettel arra, hogy a határidők változtatása csak az új ügyekben, illetve perekben értelmezhető.